

Mesajul adresat Poporului lui Dumnezeu

de participanții la a XIII-a Adunare Generală Ordinară a Sinodului Episcopilor, pe tema “noii evanghelizări”

7-28 octombrie 2012

Frați și surori,

"Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Isus Cristos" (Rom 1,7). Episcopii veniți din toată lumea, reuniți la invitația Episcopului de Roma, Papa Benedict al XVI-lea, pentru a reflecta despre "noua evanghelizare pentru transmiterea credinței creștine", înainte de a ne întoarce la Bisericile noastre particulare, vrem să ne adresăm vouă tuturor, pentru a susține și a orienta slujirea adusă Evangheliei în diferitele contexte în care trebuie să dăm mărturie astăzi.

1. Ca samariteana la fântână

Ne lăsăm luminați de o pagină din Evanghelie: întâlnirea lui Isus cu femeia samariteană (cf. In 4,5-42). Nu există bărbat sau femeie care, în viața sa, să nu se afle, asemenea femeii din Samaria, alături de o fântână cu o amforă goală, în speranța de a găsi răspuns dorinței celei mai profunde a inimii, singura care poate da semnificație deplină existenței. Multe sunt astăzi fântânile care se oferă pentru setea omului, dar trebuie să se discearnă pentru a evita ape poluate. Este urgent să se orienteze bine căutarea, pentru a nu cădea pradă dezamăgirilor, care pot fi distrugătoare.

Ca Isus la fântâna din Sicar, și Biserica simte că trebuie să se așeze alături de bărbații și femeile din acest timp, pentru a-l face prezent pe Domnul în viața lor, așa încât să îl poată întâlni, pentru că numai El este apa care dă viața adevărată și veșnică. Numai Isus este capabil să citească în adâncul inimii noastre și să ne

dezvăluie adevărul nostru: "Mi-a spus tot ceea ce am făcut", mărturisește femeia concetățenilor săi. Și acest cuvânt de vestire – la care se unește întrebarea care deschide la credință: "Oare să fie el Cristos?" – arată că acela care a primit viața cea nouă din întâlnirea cu Isus, la rândul său nu poate să nu devină vestitor al adevărului și al speranței pentru alții. Păcătoasa convertită devine mesageră a mântuirii și conduce la Isus întregul oraș. De la primirea mărturiei oamenii vor trece la experiența personală a întâlnirii: "Nu mai credem pentru cuvântul tău, căci noi înșine am auzit și știm că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii".

2. O nouă evanghelizare

A-i conduce pe bărbații și femeile din timpul nostru la Isus la întâlnirea cu El este o urgență care atinge toate regiunile lumii, cele evanghelizate demult și cele recent. De fapt, pretutindeni se simte necesitatea de a reînșufleți o credință care riscă să se întunece în contexte culturale care îi împiedică înrădăcinarea personală și prezența socială, claritatea conținuturilor și roadele coerente.

Nu este vorba de a începe totul de la capăt, ci – cu sufletul apostolic al lui Paul, care ajunge să spună: "Vai mie dacă nu vestesc Evanghelia!" (1Cor 9,16) – să ne inserăm în lungul drum de proclamare a Evangheliei care, din primele secole ale erei creștine până în prezent, a străbătut istoria și a edificat comunități de credincioși în toate părțile lumii. Fie ele mici sau mari, sunt rodul dăruirii misionarilor și a multor martiri, a generațiilor de martori ai lui Isus spre care se îndreaptă amintirea noastră recunoscătoare.

Scenariile sociale, culturale, economice, politice și religioase schimbate ne cheamă la ceva nou: să trăim în mod reînnoit experiența noastră comunitară de credință și vestirea, printr-o evanghelizare "nouă în ardoarea sa, în metodele sale, în exprimările sale"[1]1, așa cum spunea Papa Ioan Paul al II-lea, o evanghelizare care, a amintit Papa Benedict al XVI-lea, este îndreptată "îndeosebi către persoanele care, deși fiind botezate s-au îndepărtat de Biserică și trăiesc fără a face referință la practica creștină [...], pentru a favoriza în aceste persoane o nouă întâlnire cu Domnul, care singur umple de semnificație profundă și de pace existența noastră; pentru a favoriza redescoperirea credinței, izvor de har care aduce bucurie și speranță în viața personală, familială și socială"[2].

3. Întâlnirea personală cu Isus Cristos în Biserică

Înainte de vorbi despre formele pe care trebuie să le asume această nouă evanghelizare, simțim exigența de a vă spune, cu profundă convingere, că credința se decide în întregime în raportul pe care îl instaurăm cu persoana lui Isus, care cel dintâi ne vine în întâmpinare. Opera noii evanghelizări consistă în a propune din nou inimii și minții, nu de puține ori distrase și învâlmășite, ale bărbaților și femeilor din timpul nostru, înainte de toate nouă înșine, frumusețea și noutatea perenă a întâlnirii cu Cristos. Vă invităm pe toți să contemplăm fața Domnului Isus Cristos, să intrăm în misterul existenței sale, dăruite pentru noi până la cruce, reconfirmate ca dar de la Tatăl în învierea Sa din morți și comunicate nouă prin Duhul Sfânt. În persoana lui Isus se dezvăluie misterul iubirii lui Dumnezeu Tatăl față de întreaga familie umană, pe care el nu a voit să o lase în voia propriei autonomii imposibile, ci a reunit-o cu Sine într-un reînnoit legământ de iubire.

Biserica este spațiul pe care Cristos îl oferă în istorie pentru a-l putea întâlni, pentru că El i-a încredințat Cuvântul Său, Botezul care ne face fii ai lui Dumnezeu, Trupul său și Sângele Său, harul iertării păcatului, mai ales în Sacramentul Reconcilierii, experiența unei comuniuni care este reflexie a misterului însuși al Sfintei Treimi, forța Duhului care generează caritate față de toți.

Trebuie dată formă unor comunități primitoare, în care toți marginalizații să își afle casă, unor experiențe concrete de comuniune, care, cu forța arzătoare a iubirii – "Vezi cum se iubesc!"[3] – să atragă privirea vrăjită a omenirii contemporane. Frumusețea credinței trebuie să strălucească îndeosebi în acțiunile Liturgiei sacre, mai ales în Euharistia duminicală. De fapt, chiar în celebrările liturgice Biserica dezvăluie fața ei de lucrare a lui Dumnezeu și face vizibilă, în cuvinte și în gesturi, semnificația Evangheliei.

Ne revine nouă, astăzi, să facem accesibile în mod concret experiențele Bisericii, să înmulțim fântânile la care să îi invităm pe bărbați și pe femei și acolo să îi facem să îl întâlnească pe Isus, să oferim oaze în deșerturile vieții. De aceasta sunt responsabile comunitățile creștine și, în ele, fiecare discipol al Domnului: fiecăruia îi este încredințată o mărturie de neînlocuit, pentru ca Evanghelia să poată intersecta existența tuturor; pentru aceasta ne este cerută sfințenia vieții.

4. Ocaziile întâlnirii cu Isus și ascultarea Scripturilor

Unii se vor întreba cum se fac toate acestea. Nu este vorba de a inventa cine știe ce noi strategii, ca și cum Evanghelia ar fi un produs care trebuie plasat pe o piață a religiilor, ci de a redescoperi modurile în care, în viața lui Isus, persoanele s-au apropiat de El și au fost chemate de El, pentru a pune în practică acele modalități în condițiile vremurilor noastre.

Amintim de exemplu cum Petru, Andrei, Iacob și Ioan au fost interpelați de Isus în contextul muncii lor, cum Zaheu a putut să treacă de la simpla curiozitate la căldura împărtășirii mesei cu Învățătorul, cum centurionul roman i-a cerut intervenția cu ocazia bolii unei persoane dragi, cum orbul din naștere l-a invocat ca eliberator din propria marginalizare, cum Marta și Maria au văzut răsplătită de prezența Sa ospitalitatea casei și a inimii. Am mai putea continua, reparcurgând paginile Evangheliilor și găsind cine știe câte moduri în care viața persoanelor s-a deschis în cele mai diferite condiții față de prezența lui Cristos. Și același lucru l-am putea face cu tot ceea ce Scripturile relatează despre experiențele misionare ale Apostolilor în Biserica primară.

Citirea frecventă a Sfintelor Scripturi, luminată de Tradiția Bisericii, care ni le încredințează și este interpretată autentică a lor, nu este numai o trecere obligatorie pentru a cunoaște conținutul Evangheliei, adică prezența lui Isus în contextul istoriei mântuirii, ci ajută și la descoperirea spațiilor de întâlnire cu El, modalități cu adevărat evanghelice, înrădăcinate în dimensiunile de fond ale vieții omului: familia, munca, prietenia, sărăciile și încercările vieții, etc.

5. A ne evangheliza pe noi înșine și a ne dispune la convertire

Însă vai nouă să credem că noua evanghelizare nu ne privește personal. În aceste zile, de mai multe ori printre noi Episcopii s-au ridicat glasuri ca să amintească faptul că, pentru a putea evangheliza lumea, Biserica trebuie înainte de toate să stea în ascultarea Cuvântului. Invitația de a evangheliza se traduce într-un apel la convertire.

Simțim cu sinceritate că trebuie să ne convertim înainte de toate pe noi înșine la puterea lui Cristos, care singur este capabil să facă noi toate lucrurile, înainte de toate existențele noastre sărace. Cu umilință trebuie să recunoaștem că sărăciile și slăbiciunile discipolilor lui Isus, în special ale slujitorilor Săi, apasă asupra credibilității misiunii. Suntem desigur conștienți, noi Episcopii cei dintâi, că nu

vom putea fi niciodată la înălțimea chemării din partea Domnului și a încredințării Evangheliei Sale pentru a o vesti neamurilor. Știm că trebuie să recunoaștem cu umilință vulnerabilitatea noastră în fața rănilor istoriei și nu ezităm să recunoaștem păcatele noastre personale. Însă suntem și convingși că forța Duhului Domnului poate să reînnoiască Biserica Sa și să facă strălucitor veșmântul ei, dacă ne vom lăsa plăsmuiți de El. Arată acest lucru viețile sfinților, a căror amintire și narațiune este instrument privilegiat al noii evanghelizări.

Dacă această reînnoire ar fi încredințată forțelor noastre, ar exista motive serioase de îndoială, însă convertirea, ca și evanghelizarea, în Biserică nu ne are pe noi sărmani oameni ca primi actori, ci pe însuși Duhul Domnului. Aici se află forța noastră și certitudinea noastră că răul nu va avea niciodată ultimul cuvânt, nici în Biserică nici în istorie: "Să nu se tulbure inima voastră, nici să nu se teamă", a spus Isus discipolilor săi (In 14,27).

Opera noii evanghelizări se sprijină pe această certitudine senină. Noi suntem încrezători în inspirația și în forța Duhului, care ne va învăța ce trebuie să spunem și ce trebuie să facem, chiar și în momentele mai dificile. De aceea, este de datoria noastră să învingem frica prin credință, descurajarea prin speranță, indiferența prin iubire.

6. A percepe în lumea de astăzi noi oportunități de evanghelizare

Acest curaj senin susține și privirea noastră asupra lumii contemporane. Nu ne simțim înfricoșați de condițiile timpurilor în care trăim. Lumea noastră este o lume plină de contradicții și de provocări, dar rămâne creație a lui Dumnezeu, e adevărat rănită de rău, dar mereu lumea pe care Dumnezeu o iubește, teren al Său, în care poate să fie reînnoită semănarea Cuvântului pentru ca să aducă rod din nou.

Nu există spațiu pentru pesimism în mințile și în inimile celor care știu că Domnul lor a învins moartea și că Duhul Său acționează cu putere în istorie. Cu umilință, dar și cu hotărâre – aceea care vine din certitudinea că la urmă învinge adevărul -, ne apropiem de această lume și vrem să vedem în ea o invitație a Celui Înviat de a fi martori ai Numelui Său. Biserica noastră este vie și înfruntă cu curajul credinței și cu mărturia atâtor fii ai săi provocările făcute de istorie.

Știm că în lume trebuie să ducem o luptă dură împotriva "conducătorilor acestei lumi a întunericului", "a duhurilor răului" (Ef 6,12). Nu ignorăm problemele pe

care le creează aceste provocări, dar ele nu ne înfricoșează. Acest lucru este valabil înainte de toate pentru fenomenul globalizării, care trebuie să fie pentru noi ocazia unei creșteri a prezenței Evangheliei. Tot așa și migrația – chiar cu greutatea suferințelor pe care le comportă și de care vrem cu sinceritate să fim apropiați prin primirea proprie a fraților – sunt ocazii, așa cum s-a întâmplat în trecut, de răspândire a credinței și de comuniune între varietățile formelor sale. Secularizarea, dar și criza hegemoniei politice și a statului, cer Bisericii să își regândească propria prezență în societate, fără de altfel a renunța la ea. Multele și mereu noile forme de sărăcie deschid spații inedite pentru slujirea carității: proclamarea Evangheliei angajează Biserica să fie cu săracii și să ia asupra ei suferințele lor, asemenea lui Isus. Chiar și în formele cele mai aspre de ateism și agnosticism simțim că putem recunoaște, chiar dacă în moduri contradictorii, nu un gol, ci o nostalgie, o așteptare care așteaptă un răspuns adecvat.

În fața întrebărilor pe care culturile dominante le pun credinței și Bisericii, reînnoim încrederea noastră în Domnul, fiind siguri că și în aceste context Evanghelia este aducătoare de lumină și capabilă să vindece orice slăbiciune a omului. Nu noi conducem opera evanghelizării, ci Dumnezeu, așa cum ne-a amintit Papa: "Primul cuvânt, adevărata inițiativă, adevărata activitate vine de la Dumnezeu și numai inserându-ne în această inițiativă divină, numai implorând această inițiativă divină, putem deveni și noi – cu El și în El – evanghelizatori"[4].

7. Evanghelizarea, familia și viața consacrată

Încă de la prima evanghelizare, transmiterea credinței în succesiunea generațiilor a găsit un loc natural în familie. În ea – cu un rol cu totul special ocupat de femei, dar cu aceasta nu vrem să diminuăm figura paternă și responsabilitatea sa – semnele credinței, comunicarea primelor adevăruri, educarea la rugăciune, mărturia roadelor iubirii au fost introduse în existența copiilor și a tinerilor în contextul grijii pe care orice familie o rezervă pentru creșterea celor mici ai ei. Chiar și cu diversitatea situațiilor geografice, culturale și sociale, toți Episcopii la Sinod au reconfirmat acest rol esențial al familiei în transmiterea credinței. Nu se poate gândi o nouă evanghelizare fără a simți o responsabilitate precisă față de vestirea Evangheliei pentru familii și fără a le da sprijin în misiunea educativă.

Nu ne ascundem faptul că astăzi familia, care se constituie în căsătoria dintre un bărbat și o femeie, care îi face "un singur trup" (Mt 19,6) deschis la viață, este

străbătută peste tot de factori de criză, este înconjurată de modele de viață care o penalizează, este neglijată de politicile din societatea pentru care e celula fundamentală, nu este întotdeauna respectată în ritmurile ei și nu este susținută în angajările ei chiar și de comunitățile ecleziale. Însă tocmai acest lucru ne determină să spunem că trebuie să avem o grijă deosebită față de familie și față de misiunea ei în societate și în Biserică, dezvoltând parcursuri de însoțire înainte și după căsătorie. Vrem să exprimăm recunoștința noastră față de numeroșii soți și familii creștine care, cu mărturia lor, arată lumii o experiență de comuniune și de slujire care este sămânță a unei societăți mai fraterne și împăcate.

Gândul nostru s-a îndreptat și spre situațiile familiale și de conviețuire în care nu se oglindește acea imagine de unitate și de iubire pentru toată viața pe care Domnul ne-a încredințat-o. Există cupluri care conviețuiesc fără legătura sacramentală a căsătoriei; se înmulțesc situații familiale neregulate construite după eșecul căsătoriilor precedente: evenimente dureroase în care suferă și educația la credință a copiilor. Tuturor acestora vrem să le spunem că iubirea Domnului nu părăsește pe nimeni, că și Biserica îi iubește și este casă primitoare pentru toți, că ei rămân membri ai Bisericii chiar dacă nu pot primi dezlegarea sacramentală și Euharistia. Comunitățile catolice să fie primitoare față de cei care trăiesc în astfel de situații și să susțină drumuri de convertire și de reconciliere.

Viața de familie este primul loc în care Evanghelia se întâlnește cu aspectele comune ale vieții și arată capacitatea ei de a transfigura condițiile fundamentale ale existenței în orizontul iubirii. Dar nu mai puțin importantă pentru mărturia Bisericii este să arate că această viață în timp are o împlinire care trece dincolo de istoria oamenilor și ajunge la comuniunea veșnică cu Dumnezeu. Isus nu se prezintă femeii samaritene pur și simplu ca acela care dă viața, ci ca acela care dăruiește "viața veșnică" (In 4,14). Darul lui Dumnezeu, pe care credința îl face prezent, nu este pur și simplu promisiunea de condiții mai bune în această lume, ci vestea că sensul ultim al vieții noastre este dincolo de această lume, în acea comuniune deplină cu Dumnezeu pe care o așteptăm la sfârșitul timpurilor.

Sunt martori speciali în Biserică și în lume ai acestui orizont transcendent al sensului existenței umane cei pe care Domnul i-a chemat la viața consacrată, o viață care, tocmai pentru că este consacrată totalmente lui, în exercitarea sărăciei, castității și ascultării, este semnul unei lumi viitoare care relativizează orice bine din această lume. De la Adunarea Sinodului Episcopilor să ajungă la

acești frați și surori ai noștri recunoștința pentru fidelitatea lor față de chemarea Domnului și pentru contribuția pe care au dat-o și o dau la misiunea Bisericii, îndemnul la speranță în situații care nu sunt ușoare nici pentru ei în aceste timpuri de schimbare, invitația de a se confirma ca martori și promotori ai noii evanghelizări în diferitele locuri de viață în care îi situează carisma fiecăruia dintre institutele lor.

8. Comunitatea eclezială și numeroșii lucrători ai evanghelizării

Opera de evanghelizare nu este misiunea cuiva în Biserică, ci a comunităților ecleziale ca atare, unde există acces la plinătatea instrumentelor întâlnirii cu Isus: Cuvântul, Sacramentele, comuniunea fraternă, slujirea carității, misiunea.

În această perspectivă iese în evidență înainte de toate rolul parohiei, ca prezență a Bisericii pe teritoriul în care oamenii trăiesc, "fântâna satului", cum îi plăcea s-o numească Papa Ioan al XXIII-lea, la care toți se pot adăpa găsind în ea prospețimea Evangheliei. Nu se poate renunța la rolul ei, deși condițiile schimbate pot cere fie împărțirea sa în comunități mici, fie legături de colaborare în contexte mai ample. Simțim acum că trebuie să îndemnăm parohiile noastre să alăture îngrijirii pastorale tradiționale a poporului lui Dumnezeu noile forme de misiune cerute de noua evanghelizare. Ele trebuie să impregneze și variatele și importantele exprimări ale evlaviei populare.

În parohie continuă să fie decisivă slujirea preotului, părinte și păstor al poporului său. Episcopii din această Adunare sinodală exprimă tuturor preoților recunoștință și apropiere fraternă pentru misiunea lor care nu e ușoară și îi invită la legături mai strânse în clerul diecezan, la o viață spirituală tot mai intensă, la o formare permanentă care să îi facă apti să înfrunte schimbările.

Alături de preoți trebuie susținută prezența diaconilor, precum și acțiunea pastorală a cateheților și a atâtor alte figuri ministeriale și de animare în domeniul vestirii și al catehezei, al vieții liturgice, al slujirii caritative, precum și diferitele forme de participare și coresponsabilitate din partea credincioșilor, bărbați și femei, pentru a căror dedicare în multiplele servicii în comunitățile noastre nu vom fi niciodată suficient de recunoscători. Și tuturor acestora le cerem să pună prezența lor și slujirea lor în Biserică în optica noii evanghelizări, îngrijindu-se de propria formare umană și creștină, de cunoașterea credinței și de sensibilitatea față de fenomenele culturale de astăzi.

Privind la laici, un cuvânt specific se îndreaptă spre diferitele forme de asociații vechi și noi, și în același timp spre mișcările ecleziale și spre noile comunități, toate expresie a bogăției darurilor pe care Duhul le oferă Bisericii. Și față de aceste forme de viață și de angajare în Biserică exprimăm recunoștință, îndemnându-i la fidelitate față de propria carismă și la comuniune eclezială sinceră, în special în contextul concret al Bisericilor particulare.

A mărturisi Evanghelia nu este privilegiul cuiva. Recunoaștem cu bucurie prezența atâtor bărbați și femei care cu viața lor devin semn al Evangheliei în mijlocul lumii. Îi recunoaștem și în atâția frați și surori ai noștri creștini cu care unitatea din păcate încă nu este perfectă, dar care sunt și ei însemnați de Botezul Domnului și îi sunt vestiitori. În aceste zile a fost o experiență emoționantă pentru noi să ascultăm glasurile atâtor responsabili autoritari ai Bisericilor și comunităților ecleziale care ne-au mărturisit setea lor de Cristos și adevărată adeziunea lor la vestirea Evangheliei, convinși și ei că lumea are nevoie de o nouă evanghelizare. Suntem recunoscători Domnului pentru această unitate în exigența misiunii.

9. Pentru ca tinerii să îl poată întâlni pe Cristos

Tinerii se află la inima noastră în mod cu totul deosebit pentru că ei, care sunt parte relevantă a prezentului omenirii și al Bisericii, sunt și viitorul. Și spre ei privirea Episcopilor nu este deloc pesimistă. Preocupată da, dar nu pesimistă. Preocupată pentru că tocmai asupra lor se adună atacurile cele mai agresive ale vremii; însă nu pesimistă, înainte de toate pentru că, reafirmăm aceasta, iubirea lui Cristos este ceea ce mișcă în profunzime istoria, dar și pentru că observăm în tinerii noștri aspirații profunde de autenticitate, de adevăr, de libertate, de generozitate, pentru care suntem convinși că Isus Cristos este răspunsul care satisface.

Vrem să îi susținem în căutarea lor și încurajăm comunitățile noastre să intre fără rezerve într-o perspectivă de ascultare, de dialog și de propunere curajoasă față de condiția dificilă a tinerilor. Pentru a apăra, și nu pentru a suprima puterea entuziasmului lor; pentru a lupta cu ei împotriva aberațiilor și egoismului acțiunilor puterilor lumesti care, în folosul propriu, elimină energiile și consumă pasiunile tinerilor, luând de la ei orice amintire recunoscătoare despre trecut și orice proiect serios pentru viitor.

Noua evanghelizare are în lumea tinerilor un ogor angajant dar și deosebit de promițător, așa cum arată numeroasele experiențe, de la cele mai populate, cum

sunt Zilele Mondiale ale Tineretului, la cele mai ascunse, dar nu mai puțin puternice, cum ar fi diferitele experiențe de spiritualitate, de slujire și de misionaritate. Tinerilor trebuie să li se recunoască un rol activ în opera de evanghelizare mai ales față de lumea lor.

10. Evanghelia în dialog cu cultura și experiența umană și cu religiile

Noua evanghelizare are în centrul său pe Cristos și atenția față de persoana umană, pentru a da naștere unei reale întâlniri cu El. Însă orizonturile ei sunt largi cât lumea și nu se închid în fața nici unei experiențe a omului. Aceasta înseamnă că ea cultivă cu grijă deosebită dialogul cu culturile, având încrederea că poate găsi în fiecare dintre ele "semințele Cuvântului" despre care vorbeau Părinții antici. Noua evanghelizare are nevoie îndeosebi de o alianță reînnoită între credință și rațiune, având convingerea că credința are resurse proprii pentru a primi orice rod al unei rațiuni sănătoase, deschise față de transcendent și are forța de a vindeca limitele și contradicțiile în care rațiunea poate să cadă. Credința nu închide privirea nici chiar în fața întrebărilor sfâșietoare pe care le pune prezența răului în viața și în istoria oamenilor, luând lumină de speranță din Paștele lui Cristos.

Întâlnirea dintre credință și rațiune hrănește și angajarea comunităților creștine în domeniul vast al educației și culturii. Un loc special îl ocupă în aceasta instituțiile formative și de cercetare: școli și universități. Oriunde se dezvoltă cunoștințele despre om și se dă o acțiune educativă, Biserica este bucuroasă să aducă propria experiență și propria contribuție pentru o formare a persoanei în integralitatea ei. În acest domeniu trebuie acordată o grijă deosebită școlilor și universităților catolice, în care deschiderea spre transcendent, proprie oricărui itinerar cultural și educativ sincer, trebuie să se completeze în drumuri de întâlnire cu evenimentul lui Isus Cristos și al Bisericii Sale. Recunoștința Episcopilor să ajungă la cei care, în condiții uneori dificile, sunt angajați în aceasta.

Evanghelizarea cere să se acorde atenție activă lumii comunicațiilor sociale, drum pe care, mai ales în noile media, se intersectează atâtea vieți, atâtea întrebări și atâtea așteptări. Loc în care adesea se formează conștiințele și se ritmează timpurile și conținuturile vieții trăite. Sunt o nouă oportunitate pentru a ajunge la inima omului.

Un loc deosebit al întâlnirii dintre credință și rațiune există astăzi în dialogul cu cunoașterea științifică. Ea, în sine, nu este deloc departe de credință, fiind o manifestare a acelui principiu spiritual pe care Dumnezeu l-a pus în creaturile Sale și care le permite să perceapă structurile raționale care sunt la baza Creației. Atunci când științele și tehnicile nu au îngâmfaarea de a închide concepția despre om și despre lume într-un materialism arid, devin un aliat prețios pentru dezvoltarea umanizării vieții. Și spre cei angajați pe acest delicat front al cunoașterii se îndreaptă mulțumirea noastră.

O mulțumire pe care vrem să o adresăm și bărbaților și femeilor angajați într-o altă exprimare a geniului uman, cel al artei în diferitele sale forme, de la cele mai vechi la cele mai recente. În operele lor, deoarece tind să dea formă tensiunii omului spre frumusețe, noi recunoaștem un mod deosebit de semnificativ de exprimare a spiritualității. Suntem recunoscători când cu creațiile lor frumoase ne ajută să facem evidentă frumusețea feței lui Dumnezeu și a feței creaturilor sale. Calea frumuseții este un drum deosebit de eficace în noua evanghelizare.

Însă dincolo de vârfurile artei, toată activitatea omului atrage atenția noastră, ca un spațiu în care, prin muncă, el devine cooperador al creației divine. Lumii economiei și a muncii vrem să le amintim că din lumina Evangheliei provin câteva chemări: a răscumpăra munca din condițiile care fac din ea de multe ori o povară insuportabilă și o perspectivă nesigură, amenințată astăzi adesea de șomaj, în special în rândul tinerilor; a pune persoana în centrul dezvoltării economice; a gândi această dezvoltare însăși ca o ocazie de creștere a neamului omenesc în dreptate și în unitate. Omul în munca prin care transformă lumea este chemat să salvgardeze și fața pe care Dumnezeu a voit să o dea Creației Sale, și din responsabilitate față de generațiile viitoare.

Evanghelia luminează și condiția suferinței în boală, în care creștinii trebuie să facă să se simtă apropierea Bisericii de persoanele bolnave sau neputincioase și recunoștința față de cei care lucrează cu profesionalism și umanitate pentru îngrijirea lor.

Un domeniu în care lumina Evangheliei poate și trebuie să strălucească pentru a lumina pașii omenirii este cel al politicii, căreia i se cere o angajare de îngrijire dezinteresată și transparentă a binelui comun, respectând demnitatea deplină a persoanei umane, de la zămislirea sa până la sfârșitul său natural, respectând familia întemeiată pe căsătoria dintre un bărbat și o femeie, respectând libertatea

educativă; promovând libertatea religioasă; înlăturând cauzele de nedreptăți, inegalități, discriminări, rasism, violențe, foamete și războaie. O mărturie limpede este cerută creștinilor care, în exercitarea politicii, trăiesc preceptul carității.

În sfârșit, dialogul Bisericii are un interlocutor natural în adepții religiilor. Se evanghelizează pentru că suntem convinși de adevărul lui Cristos, nu împotriva cuiva. Evanghelia lui Isus este pace și bucurie, iar discipolii Săi sunt bucuroși să recunoască ceea ce spiritul religios al oamenilor a știut să perceapă ca adevărat și bun în lumea creată de Dumnezeu și a exprimat dând formă diferitelor religii.

Dialogul dintre credincioșii din diferitele religii vrea să fie o contribuție adusă păcii, refuză orice fundamentalism și denunță orice violență care se abate asupra celor care cred, încălcarea gravă a drepturilor umane. Bisericile din toată lumea sunt aproape în rugăciune și în fraternitate de frații suferinzi și cer celui care are în mână destinele popoarelor să salvgardeze dreptul tuturor la alegerea liberă și la mărturisirea liberă a credinței.

11. În Anul Credinței, aniversarea Conciliului Vatican II și referința la Catehismul Bisericii Catolice

Pe cărarea deschisă de noua evanghelizare am putea să ne simțim uneori și ca într-un deșert, în mijlocul pericolelor și lipsiți de referințe. Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea, în omilia de la Liturgia de deschidere a Anului Credinței, a vorbit despre o "deșertificare spirituală" care a înaintat în aceste ultime decenii, dar ne-a și încurajat afirmând că "tocmai pornind de la experiența acestui deșert, de la acest gol, putem descoperi din nou bucuria de a crede, importanța sa vitală pentru noi bărbați și femei. În deșert se redescoperă valoarea a ceea ce este esențial pentru a trăi"[5]. În deșert, ca femeia samaritană, se merge în căutare apei și a unei fântâni din care să se scoată apă: fericit cel care acolo îl întâlnește pe Cristos!

Îi mulțumim Sfântului Părinte pentru darul Anului Credinței, prețioasă intrare în parcursul noii evanghelizări. Îi mulțumim și pentru că a legat acest An de amintirea recunoscătoare pentru cei cincizeci de ani de la deschiderea Conciliului Vatican II, al cărui magisteriu fundamental pentru timpul nostru strălucește în Catehismul Bisericii Catolice, repropus la douăzeci de ani de la publicare ca referință de credință sigură. Sunt aniversări importante, care ne permit să reafirmăm adeziunea noastră fermă la învățătura Conciliului și angajarea noastră convinsă de a-i continua realizarea deplină.

12. În contemplarea misterului și alături de cei săraci

În această optică vrem să le indicăm tuturor credincioșilor două exprimări ale vieții de credință care ne apar de relevanță deosebită pentru a o mărturisi în noua evanghelizare.

Prima este constituită de darul și de experiența contemplației. Numai dintr-o privire adoratoare asupra misterului lui Dumnezeu, Tată, Fiu și Duh Sfânt, numai din profunzimea unei tăceri care este ca un sân care primește singurul Cuvânt care mântuiește, poate să provină o mărturie credibilă pentru lume. Numai această tăcere rugătoare poate să împiedice să nu fie amestecat în lume cuvântul mântuirii cu multele zgomote care o invadează.

Revine din nou pe buzele noastre cuvântul recunoștinței, acum adresat celor care, bărbați și femei, își dedică viața, în mănăstiri și în schituri, rugăciunii și contemplației. Dar avem nevoie ca momentele contemplative să se împletească și cu viața obișnuită a oamenilor. Locuri ale sufletului, dar și ale teritoriului, care fac referință la Dumnezeu; sanctuare interioare și temple din piatră, care să fie răscruci obligatorii pentru fluxul de experiențe în care riscăm să ne învâlmășim. Spații în care toți să se poată simți primiți, chiar și cel care încă nu știe ce sau pe cine să caute.

Celălalt simbol de autenticitate a noii evanghelizări are fața săracului. A sta alături de cel care este rănit de viață nu este numai un exercițiu de socialitate, ci înainte de toate un fapt spiritual. Pentru că pe fața săracului strălucește însăși fața lui Cristos: "Tot ce ați făcut unuia dintre frații mei cei mai mici, mie mi-ați făcut" (Mt 25,40).

Săracilor trebuie să li se recunoască un loc privilegiat în comunitățile noastre, un loc care nu exclude pe nimeni, ci vrea să fie o reflexie a modului în care Isus s-a legat cu ei. Prezența săracului în comunitățile noastre este în mod misterios puternică: schimbă persoanele mai mult decât un discurs, învață fidelitatea, ne face să înțelegem fragilitatea vieții, cere rugăciune; așadar, duce la Cristos.

Gestul carității, la rândul lui, cere să fie însoțit de angajarea pentru dreptate, cu un apel care îi privește pe toți, săraci și bogați. De aici și inserarea doctrinei sociale a Bisericii în parcursurile noii evanghelizări și îngrijirea formării creștinilor care se angajează să slujească conviețuirea umană în viața socială și în politică.

13. Un cuvânt adresat Bisericilor din diferitele regiuni ale lumii

Privirea Episcopilor reuniți în Adunare sinodală cuprinde toate comunitățile ecleziale răspândite în lume. O privire care vrea să fie unitară, pentru că unică este chemarea la întâlnirea cu Cristos, dar nu uită diversitățile.

O considerație cu totul deosebită, plină de afect fratern și de recunoștință, Episcopii reuniți în Sinod v-o rezervă vouă, creștinii din Bisericile Orientale Catolice, moștenitoare ale primei răspândiri a Evangheliei, experiență păstrată cu iubire și fidelitate, și cele prezente în Estul Europei. Astăzi Evanghelia se propune din nou printre voi ca nouă evanghelizare prin viața liturgică, cateheză, rugăciunea familială zilnică, post, solidaritatea dintre familii, participarea laicilor la viața comunităților și la dialogul cu societate. În nu puține contexte, Bisericile voastre sunt în mijlocul încercărilor și suferințelor, în care mărturisesc participarea la crucea lui Cristos; unii credincioși sunt constrânși să emigreze și, menținând vie apartenența la propriile comunități de origine, pot aduce propria contribuție la îngrijirea pastorală și la opera de evanghelizare în țările care i-au primit. Domnul să continue să binecuvânteze fidelitatea voastră și asupra viitorului vostru să se statornicească orizonturi de senină mărturisire și practică a credinței într-o condiție de pace și de libertate religioasă.

Privim la voi creștini, bărbați și femei, care trăiți în țările din Africa și ne exprimăm recunoștința pentru mărturia pe care o oferiți Evangheliei adesea în situații de viață dificile. Vă îndemnăm să redați elan evanghelizării primite în timpuri încă recente, să vă edificați ca Biserică "familie a lui Dumnezeu", să întăriți identitatea familiei, să susțineți angajarea preoților și a cateheților, în special în comunitățile creștine mici. În afară de aceasta, se afirmă exigența de a dezvolta întâlnirea Evangheliei cu vechile și noile culturi. O așteptare și o chemare puternică se îndreaptă spre lumea politicii și spre guvernele din diferitele țări din Africa, pentru ca, în colaborare cu toți oamenii de bunăvoință, să fie promovate drepturile umane fundamentale și continentul să fie eliberat de violențele și de conflictele care încă îl chinuiesc.

Episcopii din Adunarea sinodală vă invită pe voi, creștinii din America de Nord, să răspundeți cu bucurie la chemarea la noua evanghelizare, în timp ce privesc cu recunoștință la modul în care în istoria lor încă tânără, comunitățile voastre creștine au dat roade generoase de credință, de caritate și de misiune. Trebuie recunoscut acum că multe exprimări ale culturii curente în țările din lumea

voastră sunt astăzi departe de Evanghelie. Se impune o invitație la convertire, din care se naște o angajare care nu vă pune în afara culturilor voastre, ci în mijlocul lor pentru a oferi tuturor lumina credinței și forța vieții. În timp ce primiți în ținuturile voastre generoase noi populații de imigrați și refugiați, fiți dispuși să deschideți ușile caselor voastre și credinței. Fideli față de angajamentele luate în Adunarea sinodală pentru America, fiți solidari cu America Latină în evanghelizarea permanentă a continentului comun.

Același sentiment de recunoștință Adunarea Sinodului îl adresează Bisericilor din America Latină și din Caraibe. Uimește îndeosebi cum de-a lungul secolelor s-au dezvoltat în țările voastre forme de evlavie populară, încă înrădăcinate în inima multor, de slujire a carității și de dialog cu culturile. Acum, în fața multelor provocări ale prezentului, în primul rând sărăcia și violența, Biserica din America Latină și din Caraibe este îndemnată să trăiască într-o permanentă stare de misiune, vestind Evanghelia cu speranță și cu bucurie, formând comunități de adevărați discipoli misionari ai lui Isus Cristos, arătând în angajarea fiilor săi cum Evanghelia poate să fie izvor al unei noi societăți drepte și fraterne. Și pluralismul religios interoghează Bisericile voastre și cere o reînnoită vestire a Evangheliei.

Și vouă, creștini din Asia, simțim nevoia să vă oferim un cuvânt de încurajare și de îndemn. Minoritate mică în continentul care cuprinde în el aproape două treimi din populația mondială, prezența voastră este o sămânță rodnică, încredințată puterii Duhului, care crește în dialogul cu diferitele culturi, cu religiile vechi, cu atâția săraci. Chiar dacă este pusă adesea la marginile societății, în diferite locuri chiar și persecutată, Biserica din Asia, cu credința ei tare, este o prezență prețioasă a Evangheliei lui Cristos care vestește dreptate, viață și armonie. Creștinilor din Asia, simțiți apropierea fraternă a creștinilor din celelalte țări ale lumii, care nu pot uita că pe continentul vostru, în Țara Sfânt, Isus s-a născut, a trăit, a murit și a înviat.

Un cuvânt de recunoștință și de speranță Episcopii îl adresează Bisericilor din continentul european, astăzi în parte marcat de o puternică secularizare, uneori chiar agresivă, și în parte încă rănit de lungile decenii de putere a ideologiilor dușmane ale lui Dumnezeu și ale omului. Recunoștința este spre un trecut, dar și un prezent, în care Evanghelia a creat în Europa conștiințe și experiențe de credință singulare și decisive pentru evanghelizarea întregii lumi, adesea pline de sfințenie: bogăția gândirii teologice, varietatea de exprimări carismatice, formele cel mai variate de slujire a carității față de cei săraci, profundele

experiențe contemplative, crearea unei culturi umaniste care a contribuit să se dea chip demnității persoanei și construirii binelui comun. Dificultățile din prezent să nu vă doboare, dragi creștini europeni: în schimb să fie percepute ca o provocare ce trebuie depășită și o ocazie pentru o vestire mai bucurătoare și mai vie a lui Cristos și a Evangheliei sale de viață.

Episcopii din Adunarea sinodală salută, în sfârșit, popoarele din Oceania, care trăiesc sub ocrotirea Crucii australe, și le mulțumesc pentru mărturia lor adusă Evangheliei lui Isus. Rugăciunea noastră pentru voi este pentru ca, asemenea femeii samaritene la fântână, și voi să simțiți vie setea după o viață nouă și să puteți asculta cuvântul lui Isus care spune: "Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu!" (In 4,10). Să simțiți încă angajarea de a predica Evanghelia și de a-l face cunoscut pe Isus în lumea de astăzi. Vă îndemnăm să-l întâlniți în viața voastră zilnică, să-l ascultați și să descoperiți, prin rugăciune și meditație, harul de a putea spune: "Știm că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii" (In 4,42).

14. Steaua Mariei luminează deșertul

Ajunși la sfârșitul acestei experiențe de comuniune între Episcopi din toată lumea și de colaborare la slujirea Succesorului lui Petru, simțim că răsună actuală pentru noi porunca lui Isus dată apostolilor săi: "Mergeți și faceți ucenici din toate națiunile [...]. Și iată, eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul lumii" (Mt 28,19.20). Misiunea Bisericii nu se îndreaptă numai spre o extindere geografică, ci vrea să perceapă locurile cele mai ascunse ale inimii contemporanilor noștri, pentru a-i readuce la întâlnirea cu Isus, Cel Viu care se face prezent în comunitățile noastre.

Această prezență umple de bucurie inimile noastre. Recunoscători pentru darurile primite de la El în aceste zile, înălțăm cântarea de laudă: "Sufletul meu îl preamărește pe Domnul [...] Mari lucruri mi-a făcut Cel Atotputernic" (Lc 1,46-49). Cuvintele Mariei sunt și cuvintele noastre: Domnul a făcut cu adevărat mari lucruri de-a lungul secolelor pentru Biserica Sa în diferitele părți ale lumii și noi îl preamărim, siguri fiind că El nu va înceta să privească la sărăcia noastră pentru a arăta puterea brațului Său și în zilele noastre și a ne susține pe drumul noii evanghelizări.

Figura Mariei ne orientează pe drum. Acest drum, așa cum ne-a spus Papa Benedict al XVI-lea, va putea să ne apară ca un itinerar în deșert; știm că trebuie să îl parcurgem luând cu noi esențialul: darul Duhului, compania lui Isus, adevărul cuvântului său, pâinea euharistică ce ne hrănește, fraternitatea

comuniunii ecleziale, elanul carității. Apa din fântână face să înflorească deșertul. Și, așa cum în noaptea din deșert stelele devin mai luminoase, tot așa pe cerul drumului nostru strălucește cu vigoare lumina Mariei, Steaua noii evanghelizări, căreia ne încredințăm încrezători.

Note

[1] Papa Ioan Paul al II-lea, Discurs adresat celei de-a XIX-a Adunări a CELAM, Port-au-Prince 9 martie 1983, nr. 3.

[2] Papa Benedict al XVI-lea, Omilie la Celebrarea euharistică pentru inaugurarea solemnă a celei de-a XIII-a Adunări obișnuite a Sinodului Episcopilor, Roma 7 octombrie 2012.

[3] Tertulian, Apologetul, 39, 7.

[4] Papa Benedict al XVI-lea, Meditație la prima congregație generală a celei de-a XIII-a Adunări generale obișnuite a Sinodului Episcopilor, Roma 8 octombrie 2012.

[5] Papa Benedict al XVI-lea, Predica la Celebrarea euharistică pentru deschiderea Anului Credinței, Roma 11 octombrie 2012.

Autor: Sinodul Episcopilor

Traducător: pr. Mihai Pătrașcu

Copyright: Libreria Editrice Vaticana; Ercis.ro

Publicarea în original: 26.10.2012

Publicarea pe acest sit: 27.10.2012

Etichete: Sinodul Episcopilor